

DECIZIE

01 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii:

Ala Cobăneanu
Iuliana Oprea, Ion Druță

examinând recursul declarat de către Guvernul Republicii Moldova,
în pricina civilă de insolvabilitate a Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani”, cererea de revizuire înaintată de Guvernul Republicii Moldova împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2015 adoptată la cererea administratorului debitorului Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” în proces de insolvabilitate Dumitru Chicu cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2016, prin care sa respins, ca fiind inadmisibilă, cererea de revizuire înaintată de Guvernul Republicii Moldova împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2015 adoptată la cererea lui Dumitru Chicu - administratorul debitorului Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” în proces de insolvabilitate cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică,

c o n s t a t ă

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2015, a fost admisă cererea introductivă depusă de debitorul ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de întreprinderea fondată în legătură cu incapacitatea de plată și s-a intentat procesul de insolvabilitate față de debitorul ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani”. În calitate de administrator al insolvabilității a fost desemnat Chicu Dumitru, deținătorul autorizației nr. 57 din 14.01.2015.

La 19 martie 2015, administratorul debitorului ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” în proces de insolvabilitate, Dumitru Chicu a depus cerere cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică.

În motivarea cererii a indicat că, în urma examinării materialelor dosarului de insolvabilitate a ÎS „STE Pașcani” a stabilit că bunurile imobile nu sunt înregistrate în Registrul Bunurilor Imobile ținut de ÎS „Cadastru”.

Totodată s-a invocat că Întreprinderea de Stat „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” s-a creat în urma reorganizării fostului Institut de

Fitotehnie Porumbeni prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 761 din 24.06.2008, Certificat de înregistrare MD 0087067 din 30.12.2008 și conform Hotărârii de Guvern, ÎS „Institutul de Fitotehnie Porumbeni” s-a reorganizat în Instituția Publică „Institutul Științifico-Practic de Fitotehnie”, care la rândul său a creat ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani”.

Potrivit actului de predare-primire la divizarea patrimoniului, întreprinderea nou creată ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” a primit următoarele bunuri:

-Complexul pentru vite mari cornute cu nr. cadastral 3147111153, inclusiv cu toate anexele: 314711115301; 314711115302; 314711115303, 314711115304; 314711115305; 314711115306; 314711115307; 314711115308; 314711115309; 314711115310; 314711115311; 314711115312; 314711115313; 314711115314; 314711115315; 314711115316; 314711115317.

- Corpus administrativ Pașcani cu nr. cadastral 3147111150;

A mai invocat administratorul că aceste bunuri nu au fost înregistrate după debitorul insolubil, iar lipsa înregistrării bunurilor imobile face imposibil atingerea scopului procesului de insolabilitate - înstrăinarea bunurilor imobile cu stingerea datoriilor creditorilor.

În acest sens s-a solicitat, constatarea faptului cu valoarea juridică prin recunoașterea dreptului de proprietate al ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” în proces de insolabilitate asupra bunurilor imobile respective și a obliga ÎS „Cadastru” să înregistreze dreptul de proprietate a ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” în Registrul Bunurilor Imobile.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2015, s-a constatat faptul cu valoare juridică prin recunoașterea dreptului de proprietate al ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” asupra bunurilor respective cu obligarea ÎS „Cadastru” să înregistreze dreptul de proprietate a ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” în Registrul Bunurilor Imobile.

La 27 iulie 2016, Guvernul Republicii Moldova a depus cerere de revizuire împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2015 pronunțată în dosarul nr. 2i-645/16.

În motivarea cererii de revizuire a indicat că, în fapt, Guvernul Republicii Moldova, prin demersul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 17/2-1/310 din 21.07.2016, a aflat despre încheierea Curții de Apel din 06 aprilie 2015, prin care s-a constatat faptul cu valoare juridică prin recunoașterea dreptului de proprietate al ÎS „STE Pașcani” asupra următoarelor bunuri: Complexul pentru vite mari cornute nr. cadastral 3147111153, inclusiv cu toate anexele: 314711115301; 314711115302; 314711115303 314711115304; 314711115305; 314711115306; 314711115307 314711115308; 314711115309; 3147111153010; 3147111153011; 3147111153012; 3147111153013; 3147111153014; 3147111153015; 3147111153016; 3147111153017. Corpus administrativ Pașcani, nr. cadastral 3147111150.

S-a mai invocat că, Guvernul Republicii Moldova nu a fost atras în procesul respectiv, fiindu-i lezate astfel drepturile de proprietar al patrimoniului statului în situația în care conform art. 12 din Legea cu privire la Guvern nr. 64 din

31.05.1990, Guvernul exercită funcțiile de proprietar al patrimoniului statului.

S-a menționat și faptul că conform art. 5 din Legea privind administrarea și dezetatizarea proprietății publice nr. 121 din 04.05.2007, Guvernul, prin intermediul organelor centrale de specialitate și altor autorități administrative este autoritatea ce are atribuții în domeniul administrării și de etatizării proprietății de stat.

Totodată s-a invocat că, art. 1, alin. (1) din Legea cu privire la întreprinderea de stat nr. 146 din 16.06.1994 prevede că întreprinderea de stat este o întreprindere al cărei capital social aparține în întregime statului și de asemenea, din prevederile art. 3, alin. (1) din aceeași lege, rezultă nemijlocit că bunurile care sunt constituite din teren, fonduri fixe și circulante sau alte valori sunt transmise în gestiune întreprinderii, iar totodată, conform prevederilor art. 3, alin. (2) din legea precitată, modul de posesiune, folosință și dispunere de bunurile întreprinderii se stabilește de legislație și de statutul întreprinderii, or, în acest sens, potrivit punctului 19 din Statutul ÎS „STE Pașcani”, aprobat prin Ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 250 din 31.12.2010, patrimoniul întreprinderii aparține în totalitate statului.

S-a mai invocat de către Guvernul Republicii Moldova în contextul legal respectiv că bunurile imobile pot fi transmise doar cu drept de folosință întreprinderilor de stat, iar dreptul de dispoziție asupra lor fiind exercitat în exclusivitate de către Guvern.

A mai afirmat că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2015 instanța s-a expus asupra anumitor fapte fără a implica în proces Guvernul, ale cărui drepturi sunt vizate nemijlocit în situația din speță și în consecință, conform art. 449, lit. c) din Codul de procedură civilă, dacă instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces, aceasta constituie temei pentru declararea revizuirii.

În referința prezentată de către ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” în proces de insolabilitate s-a indicat că cererea de revizuire este tardivă, lipsesc temeiurile legale de revizuire și a solicitat respingerea ei ca fiind inadmisibilă.

În ședința de judecată reprezentantul Guvernului Ion Mămăligă a susținut cererea de revizuire și a reiterat integral argumentele invocate în cerere, solicitând admiterea revizuirii și casarea încheierii.

Reprezentantul ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” în proces de insolabilitate, Dumitru Chicu în ședința de judecată a solicitat respingerea cererii de revizuire ca inadmisibilă.

Reprezentantul întreprinderii de Stat „Cadastru” Iurie Țurac în ședința de judecată a declarat că lasă la discreția instanței chestiunea cu privire la cererea de revizuire a Guvernului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2016, s-a respins ca fiind inadmisibilă, cererea de revizuire înaintată de Guvernul Republicii Moldova împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2015 adoptată la cererea lui Dumitru Chicu administratorul debitorului ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” în proces de insolabilitate cu privire la constatarea

faptului cu valoare juridică.

La 28 noiembrie 2016, nefiind de acord cu încheierea dată, Guvernul Republicii Moldova, a declarat recurs asupra încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2016. A solicitat recurentul, casarea încheierii și restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului, recurentul a menționat că a făcut cunoștință cu încheierea recurată la data de 16.11.2016. Totodată în susținerea cererii de recurs a menționat că instanța de insolabilitate eronat a constatat tardivitatea depunerii cererii de revizuire, cu reiterarea temeiurilor de fapt și de drept invocate atât în ședința de judecată cât și nemijlocit în cererea de revizuire depusă la data de 27 iulie 2016.

La 30 ianuarie 2017, lichidatorul Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” Chicu Dumitru a prezentat referință pe marginea recursului declarat, solicitând respingerea acestuia.

Având în vedere că conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 31 octombrie 2016, în care a fost examinată cererea de revizuire, instanța de insolabilitate a emis doar dispozitivul încheierii recurate, totodată la materialele dosarului lipsind careva înscrisuri care ar confirma aducerea la cunoștința recurentului a încheierii motivate, iar recurentul a menționat că a făcut cunoștință cu încheierea recurată la data de 16.11.2016, Colegiul constată că recursul este declarat în termen.

Analizând materialele cauzei, Colegiul consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2016 din considerentele ce urmează:

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul menționează că obiect al cererii de revizuire depusă de către Guvernul Republicii Moldova, este încheierea Curții de Apel Chișinău nr. 2i-645/16 din 06.04.2015 pronunțată în cadrul procesului de insolabilitate a debitorului ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” în proces de insolabilitate cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică.

Prin încheierea respectivă, s-a constatat faptul cu valoare juridică prin recunoașterea dreptului de proprietate al ÎS „STE Pașcani” asupra următoarelor bunuri: Complexul pentru vite mari cornute nr. cadastral 3147111153, inclusiv cu toate anexele: 314711115301; 314711115302; 314711115303 314711115304; 314711115305; 314711115306; 314711115307 314711115308; 314711115309; 3147111153010; 3147111153011; 3147111153012; 3147111153013; 3147111153014; 3147111153015; 3147111153016; 3147111153017. Corpus administrativ Pașcani, nr. cadastral 3147111150. Totodată s-a obligat ÎS „Cadastru” să înregistreze dreptul de proprietate a ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” în Registrul Bunurilor Imobile.

În acest sens, Colegiul menționează că în art. 446 CPC, sunt stipulate dispozițiile judecătorești care pot fi supuse revizuirii și anume: pot fi supuse revizuirii hotărârile, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor

judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

În virtutea prevederilor art. 449 CPC sunt reglementate temeiurile declarării revizuirii:

Revizuirea se declară în cazul în care:

a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu pricina care se judecă;

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii;

c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces;

e) s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere;

e¹) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului;

g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova;

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Conform art. 450 CPC, cererea de revizuire se depune:

a) în termen de 3 luni din ziua în care sentința penală a devenit irevocabilă - în cazul prevăzut la art.449 lit. a);

b) în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei - în cazul prevăzut la art. 449 lit. b);

c) în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele respective - în cazul prevăzut la art. 449 lit. c);

d) în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de hotărârea, sentința sau decizia anulată sau modificată care a servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere - în cazul prevăzut la art. 449 lit. e);

d¹) în termen de 3 luni din ziua când persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele respective - în cazul prevăzut la art.449 lit.e¹);

e) în interiorul termenului de derulare a procedurii de reglementare pe cale amiabilă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului - în cazul prevăzut la art.

449 lit. h);

f) în termen de 6 luni de la pronunțarea hotărârii sau deciziei Curții Europene a Drepturilor Omului - în cazul prevăzut la art. 449 lit. h).

În conformitate cu art. 451 CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Astfel, Colegiul reține că, revizuirea este o cale de retractare și nu de reformare, în cadrul căreia nu poate fi verificată legalitatea și temeinicia hotărârii contestate.

Din aceste considerente, în cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea și temeinicia hotărârii adoptate, însă în baza unor temeiuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului, astfel, nu orice circumstanțe sau fapte pot servi temei de revizuire, însă doar acelea care întrunesc exigențele legii.

În acest sens, Colegiul notează că unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice care înseamnă, că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată, or, aceasta ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel, Colegiul menționează că instanța de insolvență legal și întemeiat a ajuns la concluzia inadmisibilității cererii de revizuire.

În susținerea acestei opinii se va reține că actul judecătoresc supus revizuirii a fost adoptat cu participarea în ședința de judecată a reprezentantului Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, în persoana lui Erhan Alexandru, care, în bază de procură, anexată la materialele dosarului, a fost împuternicit să reprezinte interesele Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare în calitate de unic fondator al debitorului Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” intrat în insolvență, fapt reflectat în procesul-verbal al ședinței de judecată.

Nu mai puțin important este de notat că dispozitivul încheierii din 06.04.2015, prin care s-a recunoscut dreptului de proprietate al ÎS „STE Pașcani” asupra bunurilor litigioase, a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 98-101(5140-5143) din 24.04.2015. Mai mult ca atât, la 08.07.2015 încheierea din 06.04.2015 a fost înregistrată la Organul Cadastral Teritorial Chișinău.

În acest sens, Colegiul menționează că circumstanțele respective, dezminț și combat afirmațiile recurentului-revizuent precum că nu a cunoscut și nu a putut cunoaște despre existența încheierii și că a aflat despre încheierea revizuirii careia se solicită numai la data de 21.07.2016, din scrisoarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare cu nr.17/2-1/310.

Drept urmare, Colegiul reține că instanța de insolvență întemeiat a constatat că cererea de revizuire a fost depusă de Guvernul Republicii Moldova cu omiterea excesivă a termenului legal de 3 luni, prevăzut la art. 450 lit. c) CPC.

În această ordine de idei, Colegiul consideră necesar de a menționa și faptul că în speță, sunt totalmente aplicabile concluziile CtEDO expuse în Hotărârea din 16 octombrie 2012 în cauza Banca Internațională de Investiții și dezvoltare MB S.A. c. Moldovei (cererea nr. 28648/05).

Totodată, Colegiul consideră relevant la caz și faptul că, potrivit extrasului de la organul cadastral, la ziua adoptării încheierii supuse revizuirii, dreptul de proprietate asupra imobilelor aparține IS „Institutului de Fitotehnie „Porumbeni”, drept înregistrat la data de 20.03.2006, iar acest aspect, univoc, denotă faptul că, Statul Republica Moldova nu era proprietar al bunurilor, așa cum eronat se afirmă în cererea de revizuire.

Având în vedere cele menționate, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul, și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Guvernul Republicii Moldova.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2016, emisă în pricina civilă de insolvabilitate a Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani”, prin care sa respins, ca fiind inadmisibilă, cererea de revizuire înaintată de Guvernul Republicii Moldova împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2015 adoptată la cererea lui Dumitru Chicu - administratorul debitorului Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Pașcani” în proces de insolvabilitate cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ion Druță